

Köszöntjük a XLVIII. Országos Honismereti Akadémiát! Debrecen, 2021. július 4–9.

Polgármesteri köszöntő

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kedves Olvasók!

Éppen tíz esztendeje annak, hogy az Országgyűlés – a kulturális örökség védelméről szóló törvény keretében – nemzeti emlékhellyé nyilvánította a Debreceni Református Nagytemplomot és a Kollégiumot. Nemzeti emlékhellyé olyan, a nemzet történelmében meghatározó jelentőséggel bíró helyszín válhat, amely a nemzet önképében kiemelkedő fontossággal bír. Mint ez a meghatározás is jelzi, a nemzeti emlékhellyé nyilvánítás alapvetően nem valamiféle törvényhozói szándék megnyilvánulása, nem egyszerűen elhatározás kérdése, nem pusztán adminisztratív lépés, hanem egy olyan, régóta fennálló állapot jogszabályi formában is megjelenő rögzítése, mely státusról maga a nemzet, a nemzet értéktétele döntött. A Nagytemplom és a Kollégium 1849-ben olyan események helyszínei voltak,

*A Piac utca 1905-ben a Református Kollégiummal
(A Debreceni Református Kollégium gyűjteményéből)*

melyek e nemzet sorsát formálták, s máig hatóan szorosan összefonódtak a magyarság szabadságról alkotott fogalmával. A nemzeti önrendelkezés és szabadság fogalma a magyarság számára ma sem értelmezhető az 1848–49-es forradalom és szabadságharc, s velük együtt Debrecen, „a szabadság őrvárosa” nélkül. Ezért van az, hogy városunk nevét kivétel nélkül minden magyar ember ismeri. Természetesen ismerheti más vonatkozásokban is, hiszen a reformációnak, s az abban gyökerező debreceniségnek, a civis gondolkodásnak és létformának, e város polgárainak a szellem pallérozásába, az oktatásba vetett jelentős bizodalmának is több évszázados a híre és a hatása szerte e hazában. Nem véletlenül fogalmazott már közel fél évezreddel ezelőtt úgy az itteni, s máig folyamatosan virágzó nyomdászat megalapozója, Huszár Gál emígyen: „Egész Magyar Országának és Erdélyiségnek világitó lámpása Debrecen.” S azóta hányszor, de hányszor világította be ez a lámpás a hazát, s hisszük, hogy fénye ma is mindenki számára jól látható. Vélhetnénk hát, hogy ezt a várost e hon polgárainak nem kell bemutatni.

Mi végre hát, hogy akár Debrecen, akár bármely más település, táj, bármely hagyomány, szokás kapcsán generációról generációra újra és újra fel kell frissítenünk ismereteinket, elevenen tartani tudásunkat? Bár egyes meghatározó elemei ugyan kikezdhetetlenül stabil elemei a nemzeti emlékezetnek, számos más, nem kevésbé fontos érték mehetne pótolhatatlan módon veszendőbe az idők folyamán, ha a honismeret iránt elkötelezettek nem hívnák fel rájuk figyelmünket fáradhatatlan szorgalommal, s nem gyarapítanak kollektív tudásunkat jelen időben is. Mert amit ma hétköznapi módon megélünk, az holnapra már megőrzendő emlékké nemesül.

„Nekem sok címet adományoztak már az életben, de soha nem akkorát, mint hogy debreceni polgár lehetek” – mondta Szabó Magda 2002-ben, mikor is 85. születésnapja alkalmából köszöntötte őt a város. Azzal üdvözlöm Önöket Debrecenben, hogy néhány napra érezzék meg, milyen is debreceni polgárnak lenni, s nagyon jó – emlékidéző és emlékezetes – táncskozást kívánok!

Papp László
polgármester

